

som hann eenn thijdh medh Erich Andherßonn protesterat haffuer i huilckenn doom parterne ähr bliffuen pålagdt, wedh 100 d[a]l[e]r att vttföra deeraß thuisth här i Stockhålm's Närre förstadh, såsom och att huilcken parten som förloora kunne, skulle fylla sinn wederpart icke allenasth deße be:tte 100 d[a]l[e]r vttann och all expensa, huar opå dee jnnför rättenn handhsträckth haffua, som domen i boockstaffuen clarligen vttwijsar. Begerrade för dänn skuldth be:tte Biörnn, att emedann hann nuu sielffua huffuudhsaken, om dee 300 d[a]l[e]r hade egenom denn Konungzlige håffrättens doom, wunnitt hadhee, så att åfftebe:tte Erich Andherß:n haffuer måsth wedertaga vthj sinn betallningh dänn skutann honom tillkiändh bleeff, begerrade hann rättens förklaringh, om icke be:tte Erich Anderß:n skall wara probligeratt att weedhergälla honom sinn expensa, hann igenom samma tuist liditt haffuer, dāße förbe:tte 100 d[a]l[e]r.

Rättens resolutionn

All dänn stundh denne saack, tillförende vndher denn Konungz:e håffrätt laghigen wadt och deer ändatt ähr, derföre pålades be:tte Biörnn försth att ahnhålla och i vnderdånighheett söckia dee nådige och wellborne härrar i dänn höghlåfflige Kong:e håffrätt, der huffuudhsaaken tillförende ändhatt ähr, och deer föruäntta huadh expensa honom kann tillkiändh wara, och där saaken juu hijtt remiteras kundhe, skulle hann dhå rättens wijdare betänckianthe, well i saackenn bekåmma.

Dhenn 2 Junij, hölttz rättegångh wedheruarande w:tt Samuel Pålsson

Mathias Trostt Daniell Larßonn

Rådhmänn

Raßmus Anderß:n Erich Jöranß:n
 Adham Jacobß:n Andhers Larß:n
 Oluff Larß:n Suenn Joenß:n

Dhå framställetes för rättenn, Kirstinn Larsdåtter, barnnföddh i Åcker sochenn och bleeff förhördh, som åttskillige thijder haffuer stullitt, både här så well som jnn i stadhenn. Be:tte Kirstinn tillstodh och bekendhe medh Sackriß Berijta, opfunnitt Joen Ährlighmans byskyttares guldringh, denn dee eij lagha lysth haffua, vttan honom både försålt till Cornelium guldhsmeth i stadhenn för 3 d[a]l[e]r, peningarnna nött och förtårtt.

Wijdhare bekendhe honn haffua stullitt medh eenn kånna, Hälga widh namn, som för någonn thijdh sedhann, ifrå eenn frustuffua pijga, quinne kiortill eenn aff ägandhenn wårderatt för 20 d[a]l[e]r, dänn Joen berättadhee samma pijga igen bekommitt haffua.

Ytterligare tillstodh och bekende Kirstinn, medh Peders hustro i Bålstadh, Malinn be:dh, haffua stullitt ifrå Erich Pedhersonn förlått 1 wårderatt för 1 d[a]l[e]r, ähnn bekendhee honn aleena haffua stullitt ifrå hustro Elisabetta wedh namn skinn kaßicka¹⁴⁸ 1 och aff äganden wårderatt för 2 d[a]l[e]r.

Sentenz

All denn stundh alle ägandhe haffua sitt mästedelles igenn bekommit, ellies och beditt för Kirstinn Larsdåtter, att honn dätta sinn medh skammeligitt straff måtte förskondt bliffua, förwistes honn för denn skuldth stadhenn, och låffues aldrih åfftare i stadhenn eller stadzmarck komma wedh sitt liffz förbrytellse.

Kom för rättenn Mattias Småll, Jacob bagares brodher, på Östre Malmen, tillkienna giffuandhes att hans läredrångh, Erich Hanß:n wedh namn, hade för 4 wjkor sedhann anripitt honom, och slagitt honom i huffuudett medh eenn skåffuell.

Förbe:tte Erich suarade, att Mattiaß hade försth slagitt honom, nedher i eenn bood några örefillar, wedh ymse öronenn, nödhgades för denn skuldth tagha eenn rodherpinna och slagitt Mathiam, lijttett öffuer huffudett, så att han war huarken blå ell[e]r blodiger, opskiöttz dätta måell till wijdharee.

Hustro Elßa Thomesdåtter, barnfödder i Nylöba vthj Westergiöttlandh, saligh Rubbertt Sincklers öffuerste quarteermästares effterläffuerska, tilltalandhes Elisabetta Ringhens effter honn hade tagitt hannes mans klädher, wara orsak till hannes mans död, dädh hanne icke medh skiälligom tygom och wittnom icke öffuertygas kunne, vttann i saningh befinnes, att hannes mans döde lekamen hade flutitt i Nårr ström och fasnatt i eenn pååla wedh lådhmakaregården. Ballberaren hade syndt hans döde krop, dåck jcke funnit någott dödztäckn på hans lekamenn.

All denn stundh, Elisabetta Ringens icke medh skiälligom wittnom öffuertygas kann, wara hustro Elßas s. mans dödz wållandhee, kiändes honn frij för dätta tillmålle och wijcke stadhenn innan tillkomande lögerdagh.

Effterschriffne godhee männ tedde sigh samtligenn för rättenn, Raßmus Anderson, Erich Jörenß:n, Hans Thomeson, Oluff Larß:n, Gumundh remsnidare, Lars gryttgiutare, Ingebricht skomakare, Niels Wasteso[n]n, Erich Larß:n, fordom cammarsch[riffua]re, Oluff Anderß:n, Simon Anderß:n och Anders Sifridhsonn och många andra crononees tienare, så well som bårgerkapett och Suen Joenß:n, och besuärradhee sigh öffuer edelle och wellborne Jäspen Nielß:n, till Fröbåcker, som deeraß siöowägh och Watuugrändhenn eenn dels igenbygd hadhee, huilckenn aff ålders haff:r waritt eenn allmånige grändh.

Jäspen Nielßonn skall wijsa sinna breeff, huru hann ähr mächtigdt sådant att giöra, ellies och vtlåffuadhee w:tt Samuel Päuellsonn, sigh medh första willia schriffua wellbe:tte Jäspen Nielß:n till, att hann sielff ell[e]r hans fullmächtig wille tee sine breeff, rättenn till vndherrättellsee.

W:tt Matiaß Trosth, bårgh:re, opstegh aff rättenn och begerrade wänligen att Erich Larß:n på giärde, måtte bliffua tillhållenn, giöra redha och reken-skaph för dädh godz, hann aff sinn hustroß systems Märetta Hansdåtter händer emillom haft, och ännu hender emillom haffuer.

Kirstinn Larsdåtter

Rättegång vid Norrmalms kämnärsrätt, den 2 juni 1629.

Närvarande: Samuell Påuellsonn, Mathias Trostt, Daniell
Larsson, Rasmus Andersson
Adham Jacobsson, Oluff Larsson, Erich Jöransson, Andhers
Larsson, Suenn Joensson

Denna dag stod Kirstinn Larsdåtter inför rätten. Hon är född i Åkers socken och blev nu förhörd eftersom hon flera gånger har stulit, både här på Norrmalm och inne i staden. Kirstinn erkände att hon tillsammans med Sackriss Berijta hittat soldaten Joen Ährligmans guldring. De anmälde inte ringen som försvunnen utan sålde den till guldsmeden Cornelium i staden för 3 daler. Pengarna har de använt och gjort slut på.

Kirstinn bekände också att hon, tillsammans med en kvinna som hette Hälga, i en frustuga (ett rum för kvinnor i hemmet) hade stulit en kvinnokjortel (klänning) som av ägaren värderades till 20 daler. Rådman Suenn Joensson berättade att pigan hade fått tillbaka kjorteln.

Kirstinn erkände också att hon tillsammans med Malin, hustru till Peder i Bälstad, hade stulit en förlåt (ett tygstycke att hänga framför sängen) från Erich Pedhersson, värderad till 1 daler. Hon erkände också att hon ensam hade stulit en kappa från fru Elisabetta, som ägaren värderade till 2 daler.

Då alla de bestulna har fått tillbaka de flesta av sina saker, så måste Kirstinn Larsdåtter förskonas från ett alltför hårt straff. Hon förvisas därför från staden och får aldrig återkomma. Om hon gör det kommer hon att dömas till döden.

Texten är en bearbetning av originalet, som finns att läsa i Stockholms tänkeböcker, del XVII 1629, s 306-307.